

KSIAŻNICA
ŚLĄSKA

Książnica Śląska t. 38, 2024

ISSN 0208-5798

CC BY-NC-ND 4.0

MARZENA PRZYBYSZ

Zespół do spraw Bibliografii Regionalnej ZG SBP

**Bibliografia regionalna i zasoby regionalne –
efektywność prac Zespołu do spraw
Bibliografii Regionalnej ZG SBP**

Streszczenie

W artykule przedstawiono działalność Zespołu do spraw Bibliografii Regionalnej, funkcjonującego przy Zarządzie Głównym Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich. Autorka omawia dokonania Zespołu w zakresie ujednolicenia opisu bibliograficznego i formatu danych oraz opisuje zagadnienia poruszane podczas organizowanych systematycznie spotkań i konferencji. Aktywności te stanowią nieocenione źródło informacji i pomoc dla bibliografów oraz służą popularyzacji wiedzy o regionie.

Słowa kluczowe

Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, bibliografia regionalna, regionalia, biblioteki cyfrowe

Aktywność członków zespołu bibliografów regionalistów obejmuje już blisko pięć dekad. Z potrzeby sytuacji, z inicjatywy pracowników działów regionalnych, w 1978 roku Zarząd Główny Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich (ZG SBP) powołał Grupę Roboczą ds. Bibliografii Regionalnej przy Sekcji Bibliograficznej, którą przemianował w 1981 roku na Zespół ds. Bibliografii Regionalnych, działający do 1989 roku. Po pięcioletniej przerwie, na ogólnopolskiej konferencji „Bibliografie regionalne: dokonania, dylematy, wnioski” w 1994 roku w Puławach powróciły oczekiwania bibliografów związane z rozwojem bibliografii, co zostało sformułowane w jednym z wniosków, którym był postulat utworzenia ogólnopolskiego zespołu do spraw bibliografii regionalnej. W następstwie, jeszcze pod koniec tego samego roku, ZG uchwalił powstanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej. W 2024 roku upływa więc 30 lat jego istnienia. Członkowie zespołu podjęli się usystematyzowania zagadnień teoretycznych i praktycznych rejestracji bibliograficznej, na forum ogólnopolskim prezentowali działalność i osiągnięcia bibliotek wojewódzkich, powiatowych i miejskich, naukowych. Już od początku funkcjonowania Zespół wniósł istotny wkład do prac nad ujednoliceniem opisu bibliograficznego, a zwłaszcza formatu danych. Zajął się bowiem adaptacją formatu MARC BN dla potrzeb bibliografii regionalnej¹, a następnie adaptacją formatu MARC 21 dla tej bibliografii² oraz kontynuował prace obejmujące automatyzację metod opracowywania formalnego i przedmiotowego różnych typów dokumentów zamieszczanych w bibliografii regionalnej. Od 2005 roku uczestnicy jednodniowych spotkań w Warszawie omawiali typy dokumentów stosowanych w bibliografiach regionalnych pod względem opracowania formalnego i rzeczowego zbiorów bibliotecznych oraz materiałów rejestrowanych w bibliografiach, opracowywanych przez biblioteki w poszczególnych regionach w powiązaniu ze standardami bibliografii narodowej³. Członkowie skupili też swoją uwagę na ujednoliceniu prezentacji bibliografii regionów. Podczas konferencji „Dostępność bibliografii regionalnych w Internecie”, w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Witolda Gombrowicza w Kielcach w 2010 roku scharakteryzo-

¹ B. Bartoszewicz-Fabiańska [i in.], *Adaptacja formatu MARC BN dla potrzeb bibliografii regionalnej*, Warszawa 1999.

² B. Bartoszewicz-Fabiańska [i in.], *Adaptacja formatu MARC 21 dla bibliografii regionalnej*, Warszawa 2003.

³ S. Wesołowska, *Zespół ds. Bibliografii Regionalnych SBP (1978–2004)*, „Bibliotekarz Zachodnio-Pomorski” 2005, nr 1, s. 46–53; J. Sadowska, *Bibliografia regionalna wobec zmian technologiczno-organizacyjnych w ostatnim piętnastolecu [1990–2005]*, „Notes Biblioteczny” 2006, nr 2, s. 39–46; M. Przybysz, *Bibliografia regionalna w Polsce – technologia opracowywania*, [w:] *Praktyczne aspekty automatyzacji bibliotek publicznych. Materiały z VII konferencji pt. „Automatyzacja bibliotek publicznych”*, Warszawa, 22–24 listopada 2006 r., Warszawa 2007, s. 151–159; M. Przybysz, *Działalność Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej na rzecz popularyzacji wiedzy o regionie*, „Nowa Biblioteka. Usługi, Technologie Informacyjne i Media” 2018, nr 3, s. 85–95; B. Lech-Jabłońska, *Bibliografia regionalna w kręgu zainteresowania Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich: wkład lubelskich bibliotekarzy-bibliografów w prace zespołów ds. bibliografii regionalnej (terytorialnej)*, [w:] *Aktywni i kreatywni: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich na Lubelszczyźnie*, Lublin 2018, s. 225–237; B. Lech-Jabłońska, *Rola Zespołu do spraw Bibliografii Regionalnej w rozwoju systemu bibliografii w Polsce*, „Bibliotekarz” 2023, nr 1, s. 13–17; B. Lech-Jabłońska, *Bibliografie regionalne w Polsce – cele, drogi rozwoju, perspektywy*, „Bibliotekarz” 2023, nr 7/8, s. 21–25.

wano bibliografie zamieszczone na stronach internetowych bibliotek w Polsce. Powołany zespół roboczy podjął się ujednolicenia nazewnictwa w bazach bibliograficznych. Efekt tych prac referowała przedstawicielka zespołu, Hanna Jamry z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Emanuela Smółki w Opolu, na kolejnych konferencjach: w Łodzi (2011), Lublinie (2012) oraz z cyklu „Automatyzacja bibliotek publicznych” w Centralnej Bibliotece Wojskowej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie (2012). Podczas konferencji „Bibliografia regionalna w komunikacji publicznej” w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie w 2012 roku, oprócz kontynuowanej tematyki dostępu do bibliografii, rozpatrywano problemy bibliografii specjalnych oraz znaczenie retrospektywnych i bieżących bibliografii regionalnych w komunikacji społecznej. Zaprezentowano moduł służący do tworzenia tego typu bibliografii w systemie MAK+. Postulowano podjęcie starań o jej właściwą promocję i przejrzystą prezentację online. Na wniosek uczestników konferencji na początku 2013 roku ówczesna przewodnicząca SBP Elżbieta Stefańczyk przesłała do dyrektorów wojewódzkich bibliotek publicznych list opracowany przez Zespół⁴. Kolejne spotkanie miało wymiar międzynarodowy, bowiem w konferencji „Bibliografie różnych kultur”, zorganizowanej w 2013 roku w Książnicy Podlaskiej im. Łukasza Górnickiego w Białymstoku, uczestniczyli również goście z bibliotek Wilna i Grodna. Podczas obrad omawiano zagadnienia bibliografii regionalnej/krajoznawczej na Litwie, Ukrainie, w Rosji i Polsce. Zwrócono uwagę na specyfikę bibliografii wielokulturowego obszaru, zróżnicowanego nie tylko pod względem etnicznym, ale i religijnym. Podkreślono, jak cenna jest wymiana informacji o stanie przeprowadzanych warsztatów oraz bibliografii w sąsiadujących ze sobą krajach. W trakcie ogólnopolskiej konferencji „Bibliografia regionalna a współczesny użytkownik” w Książnicy Beskidzkiej w Bielsku-Białej (2014) zaprezentowano analizę organizacji prac nad bibliografią regionalną na podstawie ankiet przesłanych przez wojewódzkie biblioteki publiczne. Ten materiał badawczy został opracowany i przekazany do konsultacji i akceptacji członków Zespołu w regionie, a następnie opublikowany⁵.

Wraz z rozwojem nowych technologii, w kolejnych latach, na spotkaniach Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej podejmowano zagadnienia bibliotek cyfrowych, elektronicznych baz informacji jako korelacyjnych źródeł wiedzy o regionie. W trakcie obrad wielokrotnie podkreślano, że nowoczesne narzędzia technologii informacyjnych wspomagają i wspierają zachowanie zasobu regionalnego, jego ochronę, a także udostępnianie dorobku kulturowego regionu. Tej tematyce była poświęcona m.in. Ogólnopolska Konferencja „Bibliografia wobec wyzwań nowych technologii” w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie (2015). Rok później w Dolnośląskiej Bibliotece Publicznej im. Tadeusza Mikulskiego we Wrocławiu, w trakcie konferencji „Nowe narzędzia indeksowania w bibliografii regionalnej” wskazywano na dostosowanie opracowania rzeczowego

⁴ Prezentacja bibliografii regionalnej na stronach *www.bibliotek*, „Bibliotekarz” 2013, nr 3, s. 15–16.

⁵ K. Kasprzyk, *Bibliografia regionalna. Organizacja prac bibliograficznych w wojewódzkich ośrodkach bibliograficznych*. Cz. 1–2, „Bibliotekarz” 2015, nr 3, s. 11–20; nr 4, s. 9–13.

do oczekiwania współczesnego użytkownika biblioteki w zakresie intuicyjnego wyszukiwania i łatwej dostępności informacji. Rozmawiano także o tym, że biblioteka staje się przewodnikiem po zasobach informacji, pomaga filtrować jej nadmiar, co może być pomocne do wprowadzenia nowych rozwiązań w interfejsach programów bibliotecznych. Analizowano możliwości uzyskania ułatwień w wyszukiwaniu informacji. Przedstawiono regionalne zasoby cyfrowe jako narzędzia ochrony i popularyzacji dziedzictwa kulturowego, udostępniania rzadkich, zabytkowych publikacji i zasobów naukowych. Zagadnienie doskonalenia sposobu wyszukiwania w bibliografiach ze względu przede wszystkim na potrzeby i wygodę użytkownika towarzyszyło bibliografom na spotkaniach ogólnopolskich w kolejnych latach. W 2017 roku na konferencji pod hasłem „Bibliografie regionalne – w kręgu historii i współczesności” w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Josepha Conrada Korzeniowskiego w Gdańsku i Europejskim Centrum Solidarności mówiono o konieczności podejmowania nowoczesnych projektów bibliograficznych. Kontynuowano temat wprowadzania nowych rozwiązań w opracowaniu rzeczowym dokumentów w bazach bibliografii regionalnej pod kątem oczekiwań użytkowników, w tym potrzeby uproszczenia haseł przedmiotowych. Przedstawiono efekt kilkumiesięcznych doświadczeń stosowania deskryptorów Biblioteki Narodowej w bibliografiach opracowywanych w bibliotekach wojewódzkich w Krakowie oraz Kielcach. Rozmawiano o współpracy bibliotek w zakresie tworzenia baz bibliografii regionalnej i organizacji prac bibliograficznych w województwach oraz wysokich kompetencjach bibliograficznych pracowników działów regionalnych. Ta zróżnicowana i jednocześnie złożona tematyka stanowiła podstawę następnego spotkania. Rok później, w Bibliotece Publicznej m.st. Warszawy – Bibliotece Głównej Województwa Mazowieckiego – przedmiotem obrad konferencji „Bibliografie regionalne w 100-lecie Niepodległości” było także unowocześnienie prac bibliograficznych i również dostosowywanie bibliografii regionalnych do potrzeb i oczekiwań użytkowników oraz perspektywy bibliografii regionalnych. Określono cechy, którymi winny charakteryzować się bibliografie nowej generacji. Podkreślano rolę bibliografów regionalnych w rozwoju systemów informacji o regionie oraz identyfikację tej bibliografii w bazach danych bibliograficznych, jak również bazach katalogowych ogólnych. Oprócz tego porównano dokonania bibliografii regionalnej w Polsce i Niemczech. Zaprezentowano projekt stworzenia dostępów do pełnych tekstów przedwojennej bibliografii bieżącej Śląska, opracowany i zrealizowany przez Bibliotekę Śląską. Kolejne spotkania poświęcone były promocji wiedzy i źródeł o regionie w bibliotece, budowaniu marki biblioteki poprzez regionalizm, a tym samym dzięki bibliografii regionalnej. W 2019 roku podczas spotkania „Popularyzacja regionalnych baz danych i wiedzy o regionie” w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Emilii Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie obecni podkreślali znaczenie świadomości regionalnej bibliotekarza regionalisty i współdziałanie biblioteki wojewódzkiej i bibliotek powiatowych. Wskazywali, że współpraca przyczynia się nie tylko do kompletności bibliografii, ale także podnosi świadomość tożsamości mieszkańców powiatu, wsi czy miasta. Wyjaśniali, jak ważne jest również współdziałanie bibliotek z in-

nymi instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze kultury oraz osobami, pasjonatami i znawcami regionu. Uczestnicy spotkania stwierdzili również, że markę biblioteki należy budować wokół regionalizmu i własnych zbiorów regionalnych, a oprócz popularnych form działań promocyjnych, takich jak spotkania autorskie, warsztaty, prelekcje, należy wykorzystywać nowe technologie, m.in. media społecznościowe. Natomiast tworzenie faktograficznych baz danych, które są odpowiednikami encyklopedii regionalnych, umożliwia systematyzowanie i popularyzowanie wiedzy o regionie. Dodatkowo są one powiązane z bibliografią regionalną i biblioteką cyfrową. Ich cel jest istotny, gdyż przyczyniają się do zachowania i przekazania dziedzictwa historycznego regionu, a biblioteki, poprzez aktywne włączanie się w promowanie źródeł informacji dobrej jakości, dostarczają społeczności lokalnej informację relewantną, kompletną. Ważnym zadaniem bibliotek, wobec ogólnej sytuacji na świecie, jest także propagowanie ekologii i kultury informacji. Tego samego roku odbyło się kolejne spotkanie zespołu „O bibliografii regionalnej w Wikipedii”, tym razem w Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. Celem spotkania było przybliżenie uczestnikom wiedzy o Wikipedii – zadaniach, zasadach i roli wikipedystów w jej współtworzeniu. Przedmiotem spotkania była precyzyjność terminów, pojęć czy też tematów występujących w Wikipedii, szeroko nawiązujących do bibliotek, bibliotekarstwa, bibliologii i tematów pokrewnych, jak również biogramów pracowników książki, w szczególności zagadnienie bibliografii regionalnej; prezentacja terminów już istniejących, ich poprawność i zastosowanie przypisów; wypracowanie kryteriów encyklopedyczności terminów związanych z systemem bibliografii regionalnej, regionalnymi bazami danych, wiedzą o regionie i ich popularyzacją jako narzędzia zachowania i przekazania dziedzictwa historycznego regionu. Rozmawiano o powiązaniach terminów z bibliografią regionalną i biblioteką cyfrową. Uczestnicy spotkania wyrazili chęć dalszej pracy nad hasłami i zaangażowanie w tworzenie Wikipedii w zakresie regionalistów, źródeł regionalnych, wzmacniania wiedzy o danym regionie. Poprzez tego typu działanie członkowie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej włączyli się w promowanie źródeł informacji wysokiej jakości, wiarygodnej i pełnej, a jest to jedno z ważnych zadań zawodu bibliografa.

Ze względów bezpieczeństwa zdrowotnego podczas pandemii zespół obradował z zachowaniem wszelkich środków ostrożności. Ogólnopolska konferencja „Potencjał informacyjny regionalnych zbiorów i baz danych – narzędzia i metody ich wykorzystania” odbyła się w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Cypriana Norwida w Zielonej Górze w 2021 r. Członkowie Zespołu, znając wartość regionalnych zbiorów, podkreślili ich ogromny, nie do przecenienia potencjał. Uczestnicy rozmawiali na temat zadań realizowanych przez poszczególne działy bibliotek. Mówiono o sprawności informacyjnej, która podnosi wartość bibliografii regionalnych. Na przykładzie wybranych bibliografii regionalnych przedstawiono różnego rodzaju hasła wyszukiwawcze. Omówiono Zielonogórską Bibliotekę Cyfrową jako narzędzie pracy bibliotekarza i digitalizację zasobów regionalnych. Podkreślano wagę współpracy bibliotek regionu w procesie tworzenia

bibliografii regionalnej, która prowadzi do zwiększenia potencjału informacyjnego bibliograficznych baz danych, jak również opracowania rzeczowego materiałów rejestrowanych w bibliografii regionalnej. Eksponowano ważność dokumentów życia społecznego i zasobów bibliotek cyfrowych, a także różnorodnych projektów, realizowanych w bibliotekach dla zachowania pamięci o minionych czasach i ocalenia dziedzictwa kulturowego. Stwierdzono jednoznacznie, że potencjał informacyjny baz i zbiorów regionalnych jest nieograniczony. W kolejnym roku zespół spotkał się w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej im. Emanuela Smółki w Opolu na konferencji, aby analizować „Specyfikę regionów – bibliografii i zbiorów regionalnych”. Rozważano kwestie bibliografii i zbiorów regionalnych oraz ich rolę w dokumentowaniu niepowtarzalności poszczególnych regionów Polski. Omawiano i prezentowano różne typy zbiorów, od książek i czasopism po pocztówki, etykiety winiarskie i pieniądź zastępczy. Podkreślano potrzebę udostępniania unikalnych dokumentów w zasobach bibliotek cyfrowych. Uczestnicy dzielili się swoimi inicjatywami w zakresie wykorzystywania regionalnych zasobów w działalności edukacyjnej, kulturalnej i promocyjnej bibliotek. Stwierdzono, że zbiory i bibliografie regionalne znakomicie odzwierciedlają specyfikę regionów, służą promocji biblioteki, regionu, a dzięki lokalnej tematyce przyciągają użytkowników, przyczyniając się w ten sposób do rozwoju czytelnictwa. Mówiono o pracach bibliograficznych i prowadzonych działaniach regionalistycznych. Akcentowano ważność spotkań Zespołu dla wymiany doświadczeń, wykorzystania potencjału zbiorów regionalnych, pozyskiwania nowych pomysłów i inspiracji do dalszej pracy w poszczególnych bibliotekach. W 2022 roku Zespół spotkał się dwukrotnie. Na spotkaniu w Bibliotece Narodowej w Warszawie, w październiku tego roku zebrani mówili o jego roli w rozwoju systemu bibliografii w Polsce. Przedstawiony został rys historyczny Grupy Roboczej (lata 1978–1989) i Zespołu do Spraw Bibliografii Regionalnej (od 1994 roku), który był próbą oceny i podsumowania działań oraz przypomnienia zasług tych gremiów dla rozwoju sieci bibliografii regionalnej w Polsce. Podczas spotkań zawsze poruszano aktualne, istotne zagadnienia, kwestie unowocześniania działań, usprawnienia metod, a także znaczenie bibliografii regionalnych w innych krajach i ich miejsce w systemie bibliografii krajowej. Tym razem zebrani rozpatrywali funkcjonowanie bibliografii regionalnej w Niemczech. Porównywano metodyczne założenia „Bibliografii Pomorza Zachodniego”, tworzonej przez szczecińską Książnicę Pomorską, z niemieckimi bibliografiami regionalnymi, opracowywanymi w Meklemburgii.

W ubiegłym roku odbyła się ogólnopolska konferencja: XLIII Spotkanie Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej ZG SBP „Bibliografia regionalna – między przeszłością a przyszłością” w Bibliotece Śląskiej w Katowicach, w dniach 5–6 października⁶. W trakcie pierwszego dnia obrad uczestnicy z zainteresowaniem słuchali o ciekawych dziejach Biblioteki Śląskiej od momentu jej powstania w 1922 roku. Omówiono wysiłki bibliotekarzy, którzy z oddaniem i poświęceniem za-

⁶ A. Tomanek, *Bibliografia regionalna – między przeszłością a przyszłością*, „Bibliotekarz” 2024, nr 1, s. 29–32. Transmisja z konferencji udostępniona została poprzez serwis internetowy YouTube.

bezpieczali zbiory podczas zawieruchy wojennej, przywracali działalność Biblioteki po wojnie, aż do ostatecznej budowy nowego gmachu w 1998 roku. Ponadto, przedstawione zostały niemieckie bibliografie śląskie do 1945 roku. Dokonana została ich analiza jakościowa. Scharakteryzowano wybrane publikacje dotyczące regionu siedleckiego po 2013 roku pod względem wielokulturowości i złożonej historii tego obszaru. Omówione zostały bibliografie Sądecczyzny, Bielska-Białej i Rudy Śląskiej, zaprezentowano proces cyfryzacji zbiorów regionalnych i sposób ich udostępniania dla czytelnika w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Dąbrowie Górniczej. Dyskutowano o Bibliografii na Śląsku i Śląsku w bibliografii w szerokim aspekcie, ze względu na jego zróżnicowany historycznie zasięg terytorialny oraz o współtworzeniu wspólnego zasobu bibliotecznego. Drugi dzień konferencji rozpoczął się wizytą w Instytucie Mediów Cyfrowych „Digitarium” Biblioteki Śląskiej. Była ona stosownym i dobrym wprowadzeniem do referatu na temat nowych rozwiązań cyfrowych i potencjału bibliotek cyfrowych w kontekście bibliografii. Następnie został podjęty temat wyzwań stojących przed współczesną bibliografią, jej problemy i konieczność zmian, z którymi należy się zmierzyć, aby dostosowywać ją do zmieniających się potrzeb i oczekiwań użytkowników. Tę udaną konferencję zakończyła prezentacja platform cyfrowych tworzonych przez Instytut Badań Regionalnych Biblioteki Śląskiej – Eduś, EWOŚ i Geohist oraz propozycja i główne założenia przygotowywanego projektu „Dziedzictwo ikonograficzne polskiej wsi” z Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa PAN w Warszawie. Podczas spotkania katowickiego, pomiędzy obradami, zainteresowani mogli odczuć górniczy trud i zwiedzić kopalnię Guido w Zabrze bądź Muzeum Śląskie w Katowicach. Pełni dobrych wrażeń, z bagażem nowych doznań i cennych wiadomości, uczestnicy wracali do swoich bibliotek.

Na przestrzeni lat, podczas licznych spotkań, omawiano osiągnięcia w zakresie bibliografii regionalnej bibliotek, które gościły zespół, ich współpracę z bibliotekami m.in. powiatowymi, prezentowano zbiory regionalne – zarówno tradycyjne, jak i te dostępne w bibliotekach cyfrowych. Uczestnicy zapoznawali się z nowymi zadaniami jednostek organizacyjnych księżnic odpowiedzialnych za opracowanie regionalistów oraz przekazywali doświadczenia w zakresie sporządzania ogólnych i dziedzicznych bibliografii regionalnych. W czasie wolnym od obrad uczestnicy zapoznawali się z pracą wybranych działów bibliotek, w których gościli. Z uwagi na przekrojowy charakter artykułu, został zastosowany wybór spośród działań Zespołu i bardziej szczegółowo przywołana jego efektywność z ostatnich dwóch dekad⁷. Zarówno sprawozdania ze spotkań, jak i ciekawe referaty były systematycznie publikowane na portalu sbp.pl oraz na łamach fachowych czasopism⁸. Echa spotkań można także zauważyć na witrynach i blogach bibliotecznych⁹,

⁷ Zainteresowanym bardziej szczegółową analizą działalności Zespołu proponuję lekturę sprawozdań i relacji poszczególnych spotkań publikowanych w „Bibliotekarzu” bądź czasopismach fachowych oraz na portalu sbp.pl.

⁸ Np.: „Bibliotekarz”, „Bibliotekarz Zachodniopomorski”, „Nowa Biblioteka”.

⁹ Np. w witrynie przeznaczonej dla bibliotekarzy z bibliotek publicznych Mazowsza; blog *Przydatne bibliografowi WBP* w Olsztynie.

w prasie regionalnej¹⁰ oraz telewizji lokalnej, czy też na portalach zagranicznych bibliotek¹¹. Ukazywały się też numery czasopism w całości poświęcone bibliografii regionalnej: „Notes Biblioteczny” (2006, nr 2), wkładka tematyczna do „Bibliotekarza” (2014), „Zielonogórskie Studia Bibliotekoznawcze” (2023). Członkowie Zespołu opracowują cykl artykułów „O bibliotekach w prasie” promujący działania bibliotek w regionie, publikowany w miesięczniku „Bibliotekarz”. Promocji i popularyzacji bibliografii regionalnej oraz dokumentowaniu prac Zespołu służyły wystąpienia jego członków na konferencjach zagadnieniowych, np. na konferencjach poświęconych automatyzacji bibliotek publicznych¹² czy też systemów bibliografii regionalnej¹³. Stanowią ważny głos ekspercki w istotnych dla bibliografii regionalnej sprawach. Spotkania Zespołu mają charakter otwarty i tworzą forum wymiany myśli i zacieśniania kontaktów między bibliotekami różnych typów, towarzyszy im twórcza atmosfera. Członkowie Zespołu z zaangażowaniem i pasją poświęcają się działaniom i sprawom, które niejednokrotnie budziły się do życia podczas obrad, formułowane we wnioskach. Na przestrzeni lat, z oddaniem i poczuciem zawodowej i społecznej misji, wnieśli niemały wkład w rozwój bibliografii regionalnej.

Bibliografia

- Bartoszewicz-Fabiańska Bożena (2003), *Adaptacja formatu MARC 21 dla bibliografii regionalnej*, Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.
- Bartoszewicz-Fabiańska Bożena (1999), *Adaptacja formatu MARC BN dla potrzeb bibliografii regionalnej*, Warszawa: Wydawnictwo Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.
- Kasprzyk Krystyna (2015), *Bibliografia regionalna. Organizacja prac bibliograficznych w wojewódzkich ośrodkach bibliograficznych*. Cz. 1–2, „Bibliotekarz”, nr 3, s. 11–20; nr 4, s. 9–13.
- Lech-Jabłońska Bożena (2018), *Bibliografia regionalna w kręgu zainteresowania Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich: wkład lubelskich bibliotekarzy-bibliografów w prace zespołów ds. bibliografii regionalnej (terytorialnej)*, [w:] *Aktywni i kreatywni: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich na Lubelszczyźnie*, red. J. Chapska, B. Lech-Jabłońska, A. Śniechowska-Karpińska, Lublin: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, s. 225–237.

¹⁰ A. Sobolak, *Regionaliści spotykają się już po raz czterdziesty*, „Gazeta Lubuska” 2021, nr 229, s. 4.

¹¹ Relacja z konferencji „Bibliografie różnych kultur”, która odbyła się w dn. 24–25.04.2013 w Książnicy Podlaskiej, ukazała się stronie Biblioteki Litewskiej Akademii Nauk im. Wróblewskich. Autorka tekstu, Leokadia Kaireliene, sekretarz naukowy Biblioteki Litewskiej Akademii Nauk, podczas konferencji w Białymstoku prezentowała prace bibliograficzne Biblioteki w Wilnie.

¹² *Narodowe i regionalne serwisy bibliograficzne. Materiały z ogólnopolskiej konferencji nt. „Automatyzacja serwisów bibliograficznych. Bibliografie regionalne, bibliografia narodowa. Stan prac i zamierzenia”*, Warszawa, 2–4 grudnia 1998 r., Warszawa 1999.

¹³ E. Szeliga, *System bibliografii regionalnej na przykładzie „Bibliografii województwa podkarpackiego”*, „Bibliotekarz” 2023, nr 9, s. 12–16.

- Lech-Jabłońska Bożena (2023), *Bibliografie regionalne w Polsce – cele, drogi rozwoju, perspektywy*, „Bibliotekarz”, nr 7/8, s. 21–25.
- Lech-Jabłońska Bożena (2023), *Rola Zespołu do spraw Bibliografii Regionalnej w rozwoju systemu bibliografii w Polsce*, „Bibliotekarz”, nr 1, s. 13–17.
- Narodowe i regionalne serwisy bibliograficzne. Materiały z ogólnopolskiej konferencji nt. „Automatyzacja serwisów bibliograficznych. Bibliografie regionalne, bibliografia narodowa. Stan prac i zamierzenia”, Warszawa, 2–4 grudnia 1998 r. (1999), red. J. Wołosz, Warszawa: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, Biblioteka Narodowa.
- Prezentacja bibliografii regionalnej na stronach www bibliotek (2013), „Bibliotekarz”, nr 3, s. 15–16.
- Przybysz Marzena (2007), *Bibliografia regionalna w Polsce – technologia opracowywania*, [w:] *Praktyczne aspekty automatyzacji bibliotek publicznych. Materiały z VII konferencji pt. „Automatyzacja bibliotek publicznych”*, Warszawa, 22–24 listopada 2006 r., red. E. Górka, Warszawa: Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, s. 151–159.
- Przybysz Marzena (2018), *Działalność Zespołu ds. Bibliografii Regionalnej na rzecz popularyzacji wiedzy o regionie*, „Nowa Biblioteka. Usługi, Technologie Informacyjne i Media”, nr 3, s. 85–95.
- Sadowska Jadwiga (2006), *Bibliografia regionalna wobec zmian technologiczno-organizacyjnych w ostatnim piętnastolecu [1990–2005]*, „Notes Biblioteczny”, nr 2, s. 39–46.
- Sobolak Agnieszka (2021), *Regionaliści spotykają się już po raz czterdziesty*, „Gazeta Lubuska”, nr 229, s. 4.
- Szeliga Elżbieta (2023), *System bibliografii regionalnej na przykładzie „Bibliografii województwa podkarpackiego”*, „Bibliotekarz”, nr 9, s. 12–16.
- Tomanek Anita (2024), *Bibliografia regionalna – między przeszłością a przyszłością*, „Bibliotekarz”, nr 1, s. 29–32.
- Wesołowska Sylwia (2005), *Zespół ds. Bibliografii Regionalnych SBP (1978–2004)*, „Bibliotekarz Zachodnio-Pomorski”, nr 1, s. 46–53.

***Regional bibliography and regional resources –
efficiency of the work of the Regional Bibliography Team
for the popularisation of knowledge about the region***

Summary

The article presents the activities of the Regional Bibliography Team at the Board of Management of the Association of Polish Librarians. In the text is discussed the Team's achievements in unifying the bibliographic description and data format. The author describes as well the issues raised during regularly organized meetings and conferences. These activities constitute an invaluable source of information and assistance for bibliographers and serve to popularize knowledge about the region.

Keywords

Association of Polish Librarians, regional bibliography, regionalia, digital libraries

Regionalbibliographie und regionale Materialien – Wirksamkeit der Aktivitäten des regionalen Bibliophieteams des Verbandes Polnischer Bibliothekare

Zusammenfassung

Der Artikel stellt die Aktivitäten des regionalen Bibliophieteams vor, das im Hauptvorstand des Verbandes polnischer Bibliothekare tätig ist. Die Autorin erörtert die Erfolge des Teams bei der Standardisierung der bibliografischen Beschreibung und des Datenformats und beschreibt die Probleme, die bei regelmäßig organisierten Treffen und Konferenzen aufgeworfen wurden. Diese Aktivitäten stellen eine unschätzbar wertvolle Informations- und Hilfsquelle für Bibliographen dar und dienen der Popularisierung von Wissen über die Region.

Schlüsselwörter

Der Verband Polnischer Bibliothekare, Regionalbibliographie, Regionalia, Digitale Bibliotheken

Spotkanie Zespołu do spraw Bibliografii Regionalnej ZG SBP –
Białystok 2013

Spotkanie Zespołu do spraw Bibliografii Regionalnej ZG SBP –
Bielsko-Biała 2014

Spotkanie Zespołu do spraw Bibliografii Regionalnej ZG SBP –
Kraków 2015

Spotkanie Zespołu do spraw Bibliografii Regionalnej ZG SBP –
Wrocław 2016

Spotkanie Zespołu do spraw Bibliografii Regionalnej ZG SBP –
Gdańsk 2017

Spotkanie Zespołu do spraw Bibliografii Regionalnej ZG SBP –
Warszawa 2018

Spotkanie Zespołu do spraw Bibliografii Regionalnej ZG SBP –
Olsztyn 2019

Spotkanie Zespołu do spraw Bibliografii Regionalnej ZG SBP –
Olsztyn 2019

Spotkanie Zespołu do spraw Bibliografii Regionalnej ZG SBP –
Zielona Góra 2021

Spotkanie Zespołu do spraw Bibliografii Regionalnej ZG SBP –
Opole 2022